Nepsy-työryhmä 6.10.2017 klo 9-11 Pikassos

Pirkanmaan LAPE Pippuri

Aamupäivän ohjelma

1. Esittäytymiskierros
2. Pari sanaa Lapesta ja Pippurista
3. Nepsy-toimintamallien esittelyä ja keskustelua
   - Tampereen nepsy-tukitiimi
   - Sastamalan nepsy-työ
4. Työryhmän tavoitteet ja kehittämistoimenpiteet
5. Jatkosuunnitelma ja aikataulu
6. Muut asiat

Pari sanaa LAPEsta ja Pippurista

Mitä tavoitellaan?

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin lisääntyminen

Lapsi- ja perhelähtöisyys: Organisaatiolähtöisistä, jäykistä palveluista räätälöityihin, asiakaslähtöisiin palveluihin

Asiakkaiden osallisuuden lisääntyminen

Rajapinnoista yhdyspintoihin - Yhteistyöstä yhteiseen työhön

- Palveluiden yhteensovittaminen
- Asiakastietojen yhdistäminen

Maakunnat, kunta, järjestöt, seurakunnat

Palveluihin oikea-aikainen pääsy

Erityispalveluiden tarpeen ennaltaehkäisy Vaikuttavammat, kustannustehokkaammat palvelut

Yhtenäinen palvelutarjonta asuinpaikkakunnasta riippumatta

Tiedolla johtaminen
Ammattilaisten osaamisen edistäminen

Miten? Mitä tehdään?

Yhdistetään sote-palvelut asiakaslähtöisiksi kokonaisuuksiksi

LAPE-työskentely valtakunnallisella, maakunnallisella ja kunnallisella tasolla

Vahvistetaan peruspalveluita ja siirretään painopistettä ehkäiseviin palveluihin ja varhaiseen tukeen

Osallistetaan lapset, nuoret ja vanhemmat mukaan kehittämistyöhön

Vahvistetaan yhteistyön tekemistä järjestöjen ja seurakuntien kanssa

Otetaan huomioon digitaalisuus kehitystyössä

Luodaan **työskentelytapoja**, jotka **perustuvat tutkimustietoon** ja hyvin suunniteltuihin integroituihin toimintamalleihin

Tarjotaan lasten, nuorten ja perheiden parissa työskenteleville ammattihenkilöille **koulutusta ja työvälineitä** muutoksen tueksi

Uudistetaan palveluiden ohjausta ja johtamista

Kehitetään kuntien, maakuntien ja valtion viranomaisille **välineet tietoon** ja **lapsen oikeuksiin** perustuvaan **päätöksentekoon ja toimintakulttuurin edistämiseen**

Kehittämiskokonaisuudet

Hankkeen toteutuminen Pirkanmaalla 2017-2018

- **Alueellisesti laajana**: mukana kaikki maakunnan kunnat
- **Monitoimijaisesti**: kunnat, järjestöt, seurakunnat, yksityiset toimijat
- **Hallinnonalojen rajat ylittäen**
- **Lapset, nuoret ja heidän vanhempansa mukana** kehittämistyössä

Hankehenkilöstö

- Kehittämispäällikkö Hanna Harju-Virtanen
- Muutosagentti Titta Pelttari
- 10 projektikoordinaattoria ja projektisihteeri

Hanketoimijoina Pirkanmaan kuntien lisäksi MLL (Hämeen piiri ja Tampereen osasto), Setlementti Tampere, Pikassos, PSHP, Tampereen yliopisto ja TAMK.

Kehittäjäkumppaneina mukana ovat Pelastakaa Lapset, Tampereen kaupunkilähetys, Seurakunnat, SPR Nuorten turvatalo Tampere, Kansalaistalo Mansikkapaikka, Muotialan asuin- ja toimintakeskus ry, Kölvin monikulttuurinen nuorisotyö ry, Miessakit ry, Parasta lapsille ry, Suomen mielenterveysseura ja Kolmostien terveys

Kuntalaisten/asiakkaiden osallisuus hankkeessa

- Sähköinen avoin **Vaikuta lasten ja perheiden palveluihin! -kysely**
  - Vastausaika koko hankeajan : https://lapepirkanmaa.fi/pirkanmaan-lape-pippuri/
- Nuorten edustus maakunnan Lape-ryhmässä Pirkanmaan nuorisofoorumista
- Kokemusasiantuntijat työryhmien jäseninä
- Olemassa olevien ryhmien hyödyntäminen (oppilaskunnat, Pirkanmaan nuorisofoorumi, nuorisovaltuustot, lasten parlamentti, asiakasraadit, lastensuojelun kokemusasiantuntijat ja salapoliisit, talotoimikunnat nuorisotiloilla, voikukkiavanhemmat, vanhempainyhdistykset, vammaisneuvosto ym. yhdistykset, maahanmuuttajaneuvosto)
- Kyselyt (esim. kouluterveyskysely)
- Kohtaamiset päättäjien kanssa (erilliset järjestetyt tilaisuudet)
- Hankkeen esittelytilaisuudet samalla kuulemistilaisuuksia
- Sosiaali-/potilasasiamiesten tiedon hyödyntäminen

Hankehenkilöstö	Tehtävä	Yhteystiedot
Hanna Harju-Virtanen	projektipäällikkö	hanna.harju-virtanen@tampere.fi, p. 040 8064730
Titta Pelttari	muutosagentti	titta.pelttari@pirkanmaa.fi, p. 044 4222248
Henna Vanhatalo	projektisihteeri	henna.vanhatalo@tampere.fi, p. 040 6397364
Jaana Koivisto	sähköiset palvelut, vanhemmuuden tuen työkalupakki	jaana.koivisto@nokiankaupunki.fi, p. 040 1334249
Maria Antikainen	perhekeskustoimintamalli, varhaiskasvatus	maria.antikainen@valkeakoski.fi, p. 040 3357688
Päivi Viitanen-Marchegiano	perhekeskustoimintamalli	paivi.viitanen-marchegiano@tampere.fi, p. 040 6397358
Tia Kemppainen	vanhemmuuden ja parisuhteen tuki	tia.kemppainen@mll.fi, p. 040 7221641
Marja Olli	eropalvelut	marja.olli@mll-tre.fi, p. 050 5550052
Suvi Nieminen	maahanmuuttajapalvelut	suvi.nieminen@setlementttitampere.fi, p. 0504140413
Susanna Raivio	varhaiskasvatus, koulu ja vapaa-aika	susanna.raivio@ylojarvi.fi, p. 040 6602180
Sari Miettinen	erityis- ja vaativan tason palvelut	sari.miettinen@pshp.fi, p. 050 3607558
Nanna Miettunen	erityis- ja vaativan tason palvelut	nanna.miettunen@pikassos.fi, p. 050 3495610
Tiina Civil	lastensuojelun sosiaalityön moniammatillinen toimintamalli	tiina.civil@sastamala.fi, p. 040 4880239

LAPE –kehittämis-kokonaisuus	Valitut kehittämisen alueet Pirkanmaalla
Toimintakulttuurin muutos	• Päätösten lapsivaikutusten arvioinnin käyttöönottaminen (ml. lasten ja nuorten osallistaminen palveluiden arviointiin ja kehittämiseen) • Edistetään yhteensovitettavaa johtamista ja verkostojohtamista lapsi, nuoriso ja perhepalveluissa • Uudistetaan ammattilaisten osaamista muutosta tukevaksi
Perhekeskus-toimintamalli	• Perhekeskustomintamallin kehittäminen ja pilotointi, mukaan lukien yhteistyö koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa • Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen vahvistaminen • Erotilanteen palveluiden kehittäminen lapsen etua, sovinnollisuutta ja toimivaa yhteistyövanhemmuutta edistäviksi • Näyttöön perustuvien varhaisen tuen ja hoidon sekä vanhemmuustaitojen ohjaamisen työkalupakkien käyttöönotto • Turvapaikanhakija- ja maahanmuuttajalasten ja heidän perheidensä matalan kynnyksen palveluiden kehittäminen
Varhaiskasvatus ja koulu lapsen hyvinvoinnin tukena	• Varhaiskasvatuksen, koulun oppilashuollon ja perhekeskusten yhteistyö: kasvatuskumppanuus ja vanhemmuuden tuki • Palveluiden lapsilähtöisyys ja monialainen yhteistyö eri tahojen välillä ovat kehittämistyön kohteena, kuten myös varhaiskasvatukseen, kouluun ja oppilaitoksiin jalkautuvat erityispalvelut.
Erityis- ja vaativimman tason palveluiden kehittäminen	• Monitoimijainen arviointimalli • Erityisosaamisen liittäminen osaksi perustason palveluja, uudet toimintamallit vertikaalisen integraation mahdollistamiseksi • Monialainen yhteistyö ja osaamisen yhdistäminen erityistason palveluissa, uudet toimintamallit horisontaalisen integraation mahdollistamiseksi • Lastensuojelun sosiaalityön moniammatillinen toimintamalli • OT-keskuksen kehittäminen

LAPE-Pirkanmaa Kehittämistyöryhmät

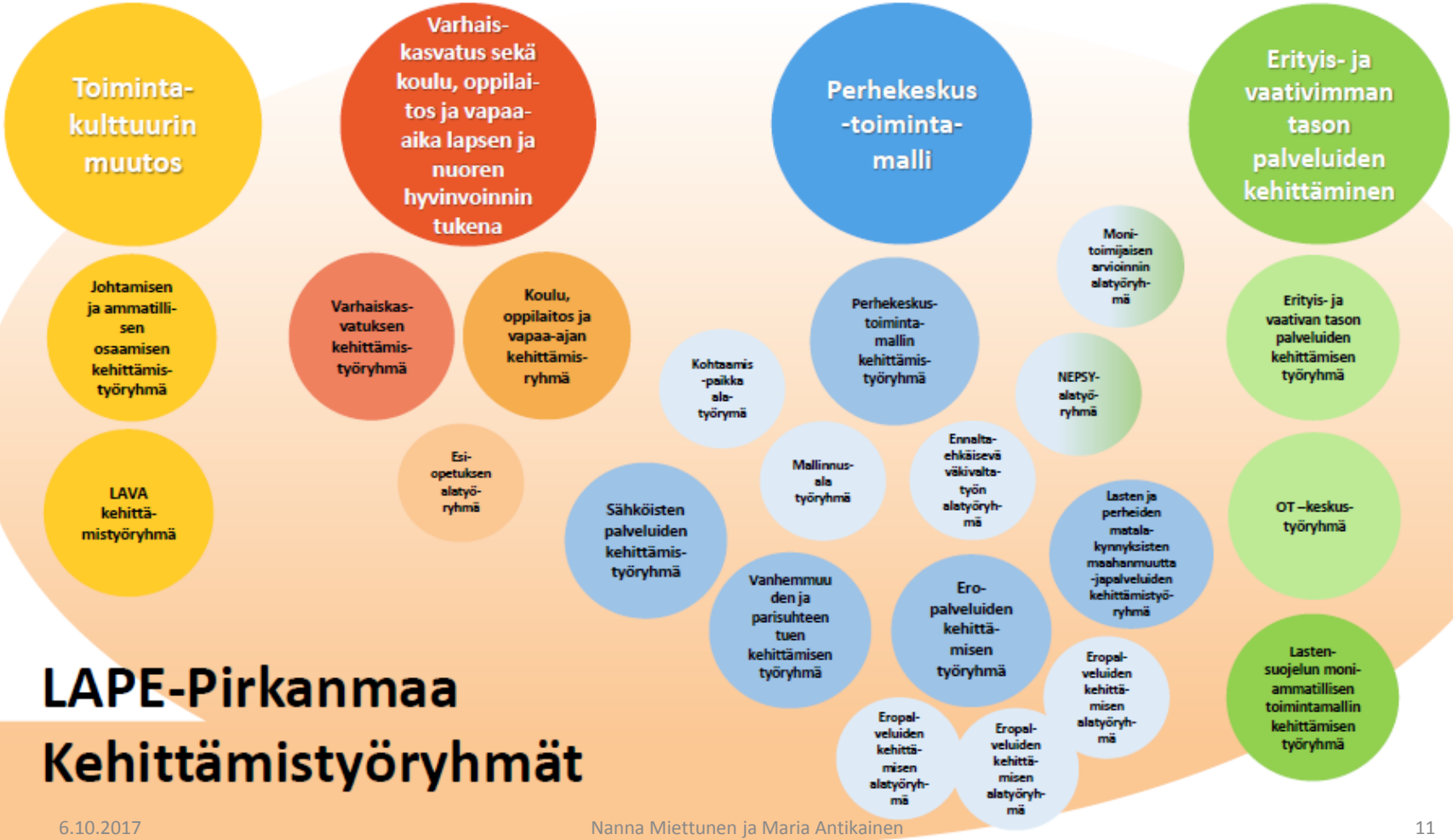

Lapsiperheiden palvelut integroidaan kaikilla tasoilla

2020

2019 SOTE: Maakunta järjestää kaikki lasten ja perheiden sosiaali- ja terveyspalvelut ja yhteen sovittaa eri tuottajien palvelut sujuviksi ja asiakaskeskeisiksi hoito- ja palveluketjuiksi.

2017-2018:
Sos. ja terv.huollon järjestämissuunnitelma

Keskitetty yliopistosairaala-paikkakunnille

Keskitetyt palvelut, tarjolla jokaisessa maakunnassa

Tuotetaan lähipalveluina

THL

TERVEYDEN JA H… …NIN LAITOS

Systeeminen lähestymistapa

Kaikki lapsi-ja perhepalveluiden toimijat ovat osa samaa systeemiä, jonka keskiössä ovat lapsi ja hänen perheensä. Lapsi, perhe ja hänen arkiympäristönsä muodostavat oman systeeminsä
→perhe ja palvelut liittyvät yhdeksi systeemiksi.

•Systeeminen näkökulma on tapa tarkastella ihmistä ja ympäristöä kokonaisvaltaisena systeeminä, jossa kaikki vaikuttaa kaikkeen
•Systeemisyys korostaa järjestelmän osien välisiä vuorovaikutussuhteita
•Ongelmien juurisyitä ei etsitä yksilöistä vaan ennemmin suhteista ja vuorovaikutuksesta
•Ammattilaisilla ei ole vastauksia ja ratkaisuja kaikkiin ongelmiin →ratkaisuja etsitään dialogisissa kohtaamisissa yhdessä asiakkaan kanssa

Pirkanmaalaisten NEPSY-toimintamallien esittelyä

Tampereen nepsy-tukitiimi

Sastamalan nepsy-työ

1. Nepsy-luennot lapsen ja nuoren ammattilais- ja läheisverkostolle

➢ *Nämä luennot ovat vakiintunutta, vuosittaista toimintaa.*

- Vuodesta 2013 Sastamalan perhepalveluverkosto on järjestänyt nepsy-perustietoluentoja sekä ammattilaisverkostolle että lasten ja nuorten läheisverkostolle. Yhteistyökumppaneina Sastamalan opisto ja Sastamalan pääkirjasto. Ensi syksyn luennot pidetään viikolla 41 Sastamalan pääkirjaston Lizelius-salissa.
- Tiistaina 10.10 klo 14.00-16.00 alle 10-vuotiaiden kanssa työskenteleville ja 18.00-19.30 lasten vanhemmille ja muille läheisille, kouluttajana erityisopettaja ja neuropsykiatrinen valmentaja Hanna Kervinen.
- Keskiviikkona 11.10 klo 14.00-16.00 yli 10-vuotiaiden kanssa työskenteleville ja 18.00-19.30 lasten ja nuorten vanhemmille ja muille läheisille, kouluttajana perhepalvelukoordinaattori, neuropsykiatrinen valmentaja Pirita Rantanen.
- Luennoille ei tarvitse ilmoittautua

2. Kokemusasiantuntijan ja lastenpsykiatrian erikoislääkärin luennot syksyllä 2017

Luentoja Sylvään koulun auditoriossa, os. Ojansuunkatu 8, Sastamala.

- *Nämä luennot ovat verkoston toimijoiden sekä perheiden toiveesta järjestettyjä tälle syksylle.*

- ke 25.10 klo 15-16.30 neuropsykiatristen häiriöiden diagnosointi, esiintyvyys ja hoito: lastenpsykiatrian erikoislääkäri Kristiina Hyttinen
- ke 25.10 klo 17-18.30 elämää nepsy-perheessä: kokemusasiantuntija Tea Boman
- Luentojen välillä kahvitarjoilu, ilmoittautumiset kahvitarjoilua varten 20.10 mennessä, os. pirita.rantanen@sastamala.fi

3. APUA ARKEEN -lainaamo Sastamalan pääkirjaston tiloissa, nyt myös Punkalaitumellakin.

- Keväällä 2016 Sastamalan pääkirjaston tiloihin perustettiin APUA ARKEEN -lainaamo
- Tarjolla arjen apuvälineitä lapsille, nuorille ja ikäihmisille
- Välineitä saa lainata kirjastokortilla, aivan kuten kirjoja ja muuta aineistoa. Myös välineiden varaaminen on mahdollista ja ne voidaan toimittaa Sastamalan alueen lähikirjastoihin
- Keväästä 2017 välineitä on lainattavissa myös Punkalaitumen kunnankirjastosta.
- Saatavilla muun muassa lapsen ja nuoren oman toiminnan ohjausta ja ajan hahmottamista helpottavia apuvälineitä sekä rentoutumiseen liittyviä välineitä
- Ikäihmisille on tarjolla esimerkiksi ruokailu- ja ruuanvalmistustilanteisiin liittyviä pienapuvälineitä sekä kehon hallintaa ja voimaa harjoittavia välineitä
- Lainaamon käynnistämisessä Perhepalveluverkosto on tehnyt yhteistyötä Sastamalan Lions Club Lindan kanssa.
- Lisätiedot lainaamosta: perhepalvelukoordinaattori Pirita Rantanen

4. Nepsy-vertaisvoimaa ryhmätoiminta lasten ja nuorten vanhemmille ja läheisille

Keväällä 2017 aloitti toimintansa Nepsy-vertaisvoimaa ryhmätoiminta

- Ryhmä on tarkoitettu nepsy-lasten ja -nuorten vanhemmille ja läheisille.
  - Vertaisryhmässä jaetaan kokemuksia, vinkkejä ja arjen iloja ja suruja. Jokaisessa tapaamisessa on alustus arjen toimivuuteen liittyvästä teemasta. Tämän syksyn tapaamiset ovat Mielipisteen ryhmätilassa os. Ojansuukatu 1A, 3 krs, Sastamala.
    - ke 30.8 klo 17.30-19.00
    - ke 27.9 klo 17.30-19.00
    - ke 22.11 klo 17.30-19.00

5. Nepsy -ryhmävalmennus

- Perhepalveluverkosto on järjestänyt lukuvuotena 2016-2017 ryhmävalmennusta alakoululaisille, yläkoululaisille ja toisen asteen opiskelijoille (sasky). Syksyllä 2017 ryhmävalmennusta annetaan yläkoulun pienryhmään.
- Arjen- ja elämänhallintataitojen valmennusta ratkaisukeskeisin menetelmin (tarkkaavuus, oman toiminnanohjaus, itsetunto)
- Valmennuksien toimivuutta, hyötyä sekä palvelun jatkoa arvioidaan sekä valmennusprosessin aikana että sen jälkeen
- Lukuvuoden 2017-2018 aikana järjestämme koulu-, luokka- ja aluekohtaisia valmennuksia ryhmille verkoston esiintuomien tarpeiden, toiveiden ja valmentajien resurssien mukaisesti.
- Valmennustoiveet: pirita.rantanen@sastamala.fi

6. Neuropsykiatriset valmentajat Sastamalassa

- 14 neuropsykiatrisen valmentajan koulutuksen saanutta ammattilaista, jotka toteuttavat valmennuksellista otetta omassa työssään
- Osa valmentajista tekee myös ryhmävalmennuksia sekä konsultaatiokäyntejä haastavissa tilanteissa muun muassa koululuokkiin ja päiväkotiryhmiin
  - Käynnin aiheena voi olla esimerkiksi visuaalisuuden hyödyntäminen, toimintaympäristön muokkaaminen, motivaation lisääminen tai nepsy-menetelmien, materiaalien ja välineiden esittely.

Konsultaatioyhteydenotot: pirita.rantanen@sastamala.fi

Työryhmän tavoitteet ja kehittämistoimenpiteet

Mihin tarvitaan nepsy-työryhmää?

NEPSY= neuropsykiatriset erityisvaikeudet,
kuten autismikirjo, dysfasia, Tourette, ADHD, ADD
Kehittämistyön kohderyhmänä myös ne lapset ja nuoret,
joilla on oireilua, muttei (vielä) diagnoosia.

- Nepsy-palveluiden saatavuus vaihtelee suuresti eri puolilla maakuntaa
- Nepsy-oireilevissa lapsissa ja nuorissa on paljon väliinputoajia, joita pallotellaan palvelusta toiseen
- Palvelujärjestelmä on hajanainen ja eri toimijat tekevät myös päällekkäistä työtä
- Ammattilaiset toivovat lisätietoa ja työkaluja nepsy-lasten ja -nuorten kanssa työskentelyyn
- Yksi LAPEn päätavoitteista on erityistarpeisten lasten ja heidän perheidensä huomioiminen lasten ja perheiden palveluissa

Tavoitteena on luoda Pirkanmaalle yhtenäinen toimintamalli neuropsykiatrisesti oireilevien lasten, nuorten ja heidän perheidensä auttamiseen.

Kehittämistoimenpiteet

1. Olemassaolevien palveluiden ja osaamisen kartoittaminen koko maakunnassa
    - Ohjaus ja neuvonta
    - Nepsy-asiantuntijuus ja konsultaatiokäytännöt
    - Koulutukset perheille ja ammattilaisille
    - Nepsy-materiaalien ja -välineiden saatavuus
    - Nepsy-valmennus
    - Monitoimijaiset yhteistyökäytännöt ja palvelupolut (esim. ADHD-hoitoketju)
    - Nepsy-osaamisen koordinointi ja johtaminen
    - Vertaistuki
    - Asiakkaiden osallisuus palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä
    - Aiempien kehittämishankkeiden tuotokset (Nepsy-hanke, Osmo-hanke ym.)
2. Yhtenäisten toimintamallien valitseminen/kehittäminen
3. Valittujen mallien pilotointi, arviointi ja jatkokehittäminen pilotoinnin aikana
4. Yhtenäisten mallien jalkauttaminen koko maakuntaan

Jatkosuunnitelma ja aikataulu

Työryhmän tavoitteiden konkretisointi ja aikatauluehdotus

9.11. 12.12. 11.1. 6.3.

10-11/2017 | 11-12/2017 | 1-6/2018 | 7-12/2018 | SOTE 2020

TYÖSUUNNITELMA JA ALKUKARTOITUS
Ryhmän tavoitteiden konkretisointi
Olemassaolevien palveluiden ja toimintamallien kartoittaminen
Osaamistarpeiden kartoittaminen
→ Miten? Kyselyt asiakkaille ja ammattilaisille? Kokemusasiantuntijat?

TOIMINTAMALLIN VALITSEMINEN/ KEHITTÄMINEN JA PILOTIN VALMISTELU
Kokonaisuuden määrittely/rajaaminen
Pilottikuntien valitseminen

→ Mitkä kunnat ja muut toimijat lähtevät pilotoimaan?

TOIMINTAMALLIN PILOTOINTI JA JATKOKEHITTÄMINEN
Pilotointi ketterän kokeilun ajatuksella (paikalliset erityistarpeet!)
Pilottien keskinäinen vuorovaikutus
Koulutustarpeiden kartoittaminen

TOIMINTAMALLIN ARVIOINTI JA JALKAUTTAMINEN

NEPSY-työryhmän kokoonpano (10.10.2017)

Maria Antikainen	Projektikoordinaattori	LAPE Pirkanmaa	maria.antikainen@valkeakoski.fi
Jenni Juvonen	Opiskelija	Tampereen yliopisto	jenni.juvonen@suomi24.fi
Leena Kaarineva	Koulukuraattori	Tampere	leena.kaarineva@tampere.fi
Sami Keto	Perhetyöntekijä, nepsy-tukitiimi	Tampere	sami.keto@tampere.fi
Jaana Koivisto	Projektikoordinaattori	LAPE Pirkanmaa	jaana.koivisto@nokiankaupunki.fi
Kirsi Koponen	Palveluohjaaja	Tampere	kirsi.koponen@tampere.fi
Kirsi Kulmala	Terveydenhoitaja, nepsy-tukitiimi	Tampere	kirsi.kulmala@tampere.fi
Eveliina Kutila	Kokemusasiantuntija	TSAU ry	eveliina.kutila@tampere.fi
Marja Leppänen	Perhetyön ohjaaja	Ylöjärvi	marja.a.leppanen@ylojarvi.fi
Sari Miettinen	Projektikoordinaattori	LAPE Pirkanmaa	sari.miettinen@pshp.fi
Minna Määttä	Perhetyöntekijä	Virrat/Ruovesi	minna.maatta@virrat.fi
Hanna-Leena Niskakari	Kokemusasiantuntija		hannaleena.niskakari@gmail.com
Elina Pohjankunnas	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja, nepsy-tukitiimi	Tampere	elina.pohjankunnas@tampere.fi
Sirkku Rahikkala	Perheneuvolan johtaja	Tampere	sirkku.rahikkala@tampere.fi
Pirita Rantanen	Perhepalvelukoordinaattori	Sastamala	pirita.rantanen@sastamala.fi
Laura Ristolainen	Terveydenhoitaja, nepsy-tukitiimi	Tampere	laura.ristolainen@tampere.fi
Sari Salomaa-Niemi	Pedagogisen tuen koordinaattori	Tampere	sari.salomaa-niemi@tampere.fi
Heidi Seppälä	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	Ylöjärvi	heidi.seppala@ylojarvi.fi
Marianne Sillman-Söderström	Kokemusasiantuntija	TSAU ry	meku.manne@live.fi
Anna Toriseva	Erityisesiopettaja	Lempäälä	anna.toriseva@lempaala.fi
Hanna Untala	Neuropsykiatrinen valmentaja	Omavoima	hanna.untala@setlementtitampere.fi
Minna Vanhasalo	Kokemusasiantuntija	Tampere	minna.vanhasalo@tut.fi
?		ADHD vertaiset ry	adhdvertaiset@gmail.com

Jatkosuunnitelma

- Työryhmän kokoonpano
  - Kokemusasiantuntijanuoria?
  - Erityis- ja vaativan tason asiantuntemus? PSHP? Vammaispalvelu? Lastensuojelu?
  - Perusopetus?
- Koordinaattoreina jatkossa Sari Miettinen ja Maria Antikainen
- Työryhmän tapaamiset:
  - 9.11. klo 9-12
    - ADHD-hoitoketjun esittely (esimerkkinä Nokia)
    - Järjestöjen toiminnan esittely?
  - 12.12. klo 9-11
  - 11.1. klo 8.30-11
  - 6.3. klo 14-16

  → tapaamisten paikka?
- Työskentely tapaamisten välillä, kotitehtävät
- Tampereen nepsy-verkostopäivä 10.11. → miten linkittyy LAPEen?
- Oppilaitosyhteistyö

Linkkejä

- Osmo- hanke https://www.tampere.fi/liitteet/o/6KhgBAtfA/OSMOhankkeen_loppuraportti.pdf
- Kouluikäisen lapsen ja nuoren tarkkaavuus-yliaktiivisuushäiriön (ADHD) hoitoketju http://www.terveysportti.fi/dtk/ltk/koti?p_artikkeli=shp00966
- Levoton, vilkas, tarkkaamaton lapsi/nuori - Tampereen malli → ei vielä netissä, lähetetään materiaalia ryhmäläisille sähköpostilla

Yhteystiedot

Nepsy-työryhmä
Projektikoordinaattorit

Pirkanmaan Lapsi- ja perhepalveluiden kehittäminen - PIPPURI

Sari Miettinen
Puh. 050 360 7558
sari.miettinen@pshp.fi

Maria Antikainen
Puh. 040 335 7688
maria.antikainen@valkeakoski.fi